

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

حاضرین در جلسه:

- * حسین طاهر محمدی (رئیس اتاق اصناف شهرستان شمیرانات و عضو هیأت رئیسه اتاق اصناف ایران)
- * سلمان صرامی (مدیر کل حوزه ریاست اتاق اصناف ایران)
- * بهنام نیک‌منش (سرپرست معاونت بازرسی و نظارت اتاق اصناف ایران)
- * محمدعلی نوری (مشاور حقوقی اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای)
- * ایام کمرخانی (مشاور حقوقی اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای - کارشناس ارشد حقوق تجاری، اقتصادی، بین‌المللی و پژوهشگر دکتری حقوق عمومی دانشگاه شهیدبهشتی)
- * محمدرضا قاسمی (رئیس اتحادیه صنف مشاورین املاک شهرستان شمیرانات)
- * سیدعلیرضا شکوهیان (رئیس مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات - کارشناس ارشد حقوق اقتصادی و پژوهشگر دکتری حقوق خصوصی دانشگاه شهیدبهشتی)
- * عارفه محمدی‌مقدم (پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)
- * زینب سرانجام (پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)
- * مرزیه شهرستانی (پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)
- * نگین حیدری (کارشناس ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)
- * زهره امیری (پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)
- * مینا پورسعیدی (پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق مالکیت فکری دانشگاه قم)

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

طاهر محمدی: عرض سلام و احترام دارم خدمت شما سروران معزز که دعوت ما را پذیرفتید و در جلسه‌ای که در بحث فرانسیز برای دومین مرتبه تشکیل شد، شرف حضور دارید. خیرمقدم عرض می‌کنم خدمت صدیق معزز جناب آقای نوری نماینده محترم اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای؛ برادر عزیزم جناب آقای کمرخانی مشاور محترم اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای که ما هم افتخار بهره‌مندی از مشورت‌های ایشان در حوزه حقوق اقتصادی را داریم. دوست ارجمند و گرانمایه جناب آقای نیک‌منش، سرپرست محترم معاونت بازرسی و نظارت اتاق اصناف ایران؛ صدیق گرانقدر جناب آقای صرامی بزرگوار مدیر حوزه ریاست اتاق اصناف ایران و شما فرهیختگان و اعضای محترم کمیته حقوق مالکیت فکری مرکز آموزش اتاق.

همان‌طور که استحضار دارید، در جلسه قبل با حضور جناب آقای دکتر رهبری، عضو هیأت علمی دانشگاه شهیدبهشتی، ما روی مباحث حقوقی قراردادهای فرانسیز بحث‌های دقیقی داشتیم. مباحث خوبی مطرح شد. بنا بر اعلامی که در دعوتنامه جلسه اول بدان اشاره شده بود، تصمیم بر آن شد که امروز مجدداً جلسه‌ای کارشناسی را با حضور نمایندگان اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای برگزار کنیم. در قانون برنامه ذکر شده است که باید فروشگاه‌های زنجیره‌ای توسعه پیدا کنند و حتماً باید این اتفاق بیافتد. امروزه فضا و شرایط عرضه و تقاضا با ۱۰ سال پیش تفاوت‌هایی داشته است. تکنولوژی دستاوردهایی دارد که جنبه‌هایی مثبت و منفی دارد. ما باید از این فرصت‌ها به نفع اصناف استفاده کنیم. ما باید هم‌افزایی فروشگاه‌های سنتی و مجازی و زنجیره‌ای را پیگیری کنیم. لذا به دنبال نفی کردن هیچ کدام نیستیم.

امیدواریم در قالب این نشست‌ها، پیشنهادات خوبی به سراسر کشور ارائه کنیم که بتواند در حوزه اجرا مورد استفاده قرار گیرد. اعتقاد ما این است که این مباحث، صرفاً محدود به پایان‌نامه‌ها و کتاب‌ها و ... نمی‌شود؛ بلکه می‌تواند رهنمودهای خوبی را به فعالین حوزه فروشگاه‌های زنجیره‌ای و غیرزنجیره‌ای ارائه نماید. اطاله کلام نمی‌کنم تا وارد مباحث جلسه شویم. از آقای شکوهیان خواهشمندم زمان بندی و برنامه جلسه را مطرح نمایند.

شکوهیان: بسم الله الرحمن الرحيم. ضمن عرض سلام و احترام خدمت دوستان ارجمند. ما جلسه‌ای داخلی را قبل از این جلسه داشتیم و مبانی صنفی یا همان مقررات حوزه نظام صنفی را با دوستان مطرح و چالش‌های این حوزه را مرور کردیم. دوستان به خوبی بر مبانی قوانین و مقررات مالکیت فکری تسلط دارند. به عقیده من اطلاعات جمع می‌تواند ارائه‌کننده ایده‌های بسیار خوبی به سراسر کشور باشد. در جلسه گذشته با حضور جناب آقای دکتر رهبری

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

که در حوزه مالکیت فکری بسیار شناخته شده‌اند، مباحثی مطرح و کلیاتی طرح شد. البته به بحث قانون نظام صنفی به طور خاص پرداخته نشد و صرفاً مبانی حقوق مالکیت فکری مورد بررسی قرار گرفت تا با ذات قرارداد فرانسیز آشنا شویم و ویژگی‌های ذاتی این قرارداد تحلیل شد. یعنی مواردی که اگر در آن قرارداد رعایت نشده باشد، ذات آن قرارداد زیر سوال خواهد رفت. محتوای جلسه پیشین بر روی سایت قرار گرفت. محتوای این جلسه نیز پیاده خواهد شد و روی سایت قرار خواهد گرفت.

یکی از مسائلی که ما همواره دغدغه آن را داشتیم و نگاهی منفی در خصوص آن در کشور حاکم بود، بحث فروشگاه‌های زنجیره‌ای بود. البته، هنوز هم نگاهی منفی در این خصوص وجود دارد. این موضوع، دلایلی دارد که قابل توجه است. مقرراتی که در این خصوص نگارش شده است، بیشتر با نگاه تفکیک و تمایز میان فروشگاه‌های زنجیره‌ای و غیرزنجیره‌ای تدوین شده است. همین اختلاف بین مقررات موجود در این حوزه باعث شده است تا بیشتر به اختلافات موجود دامن زده شود؛ اگر مقررات یکسانی (البته منظور از یکسان این نیست که مشابهت کامل وجود داشته باشد. یکسان یعنی اینکه اگر اختلافی بین مقررات مربوط به این دو نوع کسب‌وکار وجود دارد، اختلافی باشد که مربوط به ذات آن فعالیت است) بر فعالیت این دو نوع کسب‌وکار حاکم می‌شد، این نگاه تبعیض‌آمیز شکل نمی‌گرفت. چون به این موضوع توجه نشده است، باعث شده که بسیاری از مشکلات و اختلافات در این حوزه شکل گیرند.

اما در خصوص زمان بندی جلسه، نظر بر این است که ما در شروع بحث، بر روی ماده ۸۶ قانون نظام صنفی تمرکز کنیم. اینکه نحوه تدوین این ماده تا چه اندازه می‌تواند محل نقد قرار گیرد. همان‌طور که ملاحظه می‌کنید، ماده ۸۶ بیان می‌دارد: «فروشگاه‌های بزرگ چندمنظوره که مجموعه‌ای متنوع از کالاها و خدمات مورد نیاز عموم را در یک مکان مناسب عرضه می‌نمایند و فروشگاه‌های بزرگ زنجیره‌ای تحت مدیریت متمرکز و با نام تجاری واحد که حداقل در دو فروشگاه به عرضه کالا و خدمات مبادرت می‌کنند، مشمول این قانون می‌باشند و باید حداقل عضو یکی از اتحادیه‌های صنفی ذی‌ربط باشند و پروانه کسب دریافت نمایند».

در این ماده چند نکته وجود دارد: از جمله اول آن در خصوص فروشگاه‌های چندمنظوره بگذریم چون موضوع بحث ما نیست. اولین نکته، بحث مدیریت متمرکز و مفهوم این شرط است. همچنین، نام تجاری واحد و مقصود از آن می‌تواند محل بحث قرار گیرد. اینکه حداقل در دو فروشگاه ذکر شده که خود نکته مهمی است. بحث دیگر عبارت کالا و خدمات است و سوال اینجاست که آیا می‌تواند فقط کالا باشد یا ضروری است که هر دو با هم ارائه شوند.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

نکته بعدی اینکه آمده حداقل عضو یکی از اتحادیه‌های صنفی ذی‌ربط باشند. آیا منظور این مقررہ آن بوده است که فقط یکی از اتحادیه‌های موجود به ساماندهی این کسب‌وکارها اقدام کنند یا اینکه در قالب اتحادیه مستقل می‌شود این فعالیت را سامان داد. نکته پایانی آنکه آیا وصف بزرگ در توصیف فروشگاه‌های زنجیره‌ای، اثر حقوقی دارد یا خیر؟ وصف بزرگ را باید در چه چیزی تفسیر کرد؟ آیا بزرگ در معنای مساحت مدنظر بوده است یا اینکه می‌توان تحلیل دیگری ارائه داد که با اقتصاد همخوانی بیشتری داشته باشد. با این رویکرد وارد بحث می‌شویم. هر یک از دوستان که در این خصوص نکاتی دارند، ارائه فرمایند.

نوری: تشکر می‌کنم از آقای طاهر محمدی و آقای شکوهیان. صحبت کردن در جمع دوستان هم دشوار است و هم اساس بحث به همین جمع ارتباط پیدا می‌کند. بیشتر دوستان در حوزه مالکیت فکری مطالعه دارند و بیشتر مباحث جلسه و فعالیت دیگر کسب‌وکارهای نوین و مدرن با حوزه پژوهش و مطالعات دوستان ارتباط پیدا می‌کند. در ابتدا، در خصوص مالکیت فکری نکاتی را بیان خواهیم کرد. اسباب مالکیت در قانون مدنی آمده است. بر اساس ماده ۱۴۰ قانون مدنی، مالکیت حاصل می‌شود به احیای اراضی موات و حیازت اشیای مباحه، عقود و تعهدات، أخذ به شفعه و ارث. در حال حاضر، یکی از اسباب تملک ثبت اختراع است. پس این ثبت اختراع است که از طریق آن مال فکری ایجاد و تحت تملک قرار می‌گیرد. لذا باید بررسی شود که سبب مالکیت در اموال فکری چیست؟

اما در بحث فروشگاه‌های زنجیره‌ای، همان‌طور که آقای شکوهیان قرائت کردند، در ماده ۸۶ قانون نظام صنفی به چند ویژگی اشاره شده است. وجود این ماده قانونی خود یک حسن است. به هر حال، ماده‌ای در قانون وجود دارد که این فروشگاه‌ها را به رسمیت شناخته و مورد تأیید قرار داده است. آن روز مصادیق این فروشگاه‌ها کوچک‌تر بوده و به عنوان مثال فعالیت در ۲ فروشگاه کفایت می‌کرده است. بعدها در بررسی‌ها مشخص شد که شاید ذکر ۲ فروشگاه به مصلحت نبوده و باید سهم فروشگاه‌ها طبق قانون افزایش یابد. هر چقدر که امروزه بررسی می‌شود، سهم این فروشگاه‌ها از ۸ درصد بالاتر نمی‌رود. لذا این موضوع باید به طریقی چاره‌اندیشی شود. حتی فروشگاه‌های زنجیره‌ای تحت فشار هستند و بعضاً فشارهایی وارد می‌شود که چرا این فروشگاه‌ها می‌خواهند جلوتر روند و فعالیت خود را توسعه دهند. در حالی که این ظرفیت را قانون ایجاد کرده است.

هرجا که جلوی فناوری‌ها و نوآوری‌ها و روش‌های جدید عرضه گرفته می‌شود، تأثیری در واقع امر نخواهد داشت. در دنیای امروز، مقررات دارد به سمتی حرکت می‌کند که از حالت ملی به سمت جهانی می‌رود. مسائل دارد جهانی می‌شود و در حوزه مالکیت فکری این اتفاق افتاده است. انعقاد کنوانسیون‌های مختلف و استفاده از سیستم مادرید

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

را می‌توان تلاشی در این جهت دانست. پس وجود چنین ماده‌ای در قانون، خود امری مثبت است و این کسب‌وکار و نوع عرضه کالا بدین روش را به رسمیت شناخته است. اما در خصوص تعداد دو فروشگاه، تجربه نشان داده است که این تعداد خیلی به هدف ما کمکی نمی‌کند. دو فروشگاه در یک شهرستان کوچک را چقدر می‌توان از جمله این فعالیت‌ها دانست.

آن ایده‌ای که در اقتصاد و قانون برنامه و دیگر قوانین آمده، چندان با وضعیت عملی آن انطباق ندارد. نکته اینجا است که غالباً کسب‌وکارها از قانون جلوترند. قانون وضع می‌شود تا تجربه کاری یا وضعیتی را تنظیم کند. برای مثال، شما به بحث فرانچایز وارد شدید. این قرارداد سال‌ها است که طبق ماده ۱۰ قانون مدنی انعقاد می‌یابد و خلاف نظم عمومی هم نیست. پس قانون باید به ساماندهی وضعیت این فعالیت‌ها بپردازد. به اعتقاد ما، قانون آن هدفی که به دنبال آن بوده است را تأمین نمی‌کند. اینکه صرفاً در یک شهرستان هم این اتفاق بیافتد و دو شعبه وجود داشته باشد، نظر ما از توسعه این فروشگاه‌ها تأمین نمی‌شود. از طرفی هم نمی‌توان گفت که حداقل در ۵ استان فعالیت شود؛ زیرا هم دشواری ایجاد می‌کند برای کسب‌وکار و هم با مصالح کشور در این مقطع سازگار نیست. اما می‌توان گفت که باید این فروشگاه‌ها حداقل در دو استان فعال باشند و این پیشنهاد می‌تواند کارساز باشد.

بحث کالا و خدمات هم نکاتی را در خود دارد. اینکه صرفاً به داشتن کالا محدود شود، با تجارت امروز سازگار نیست؛ ممکن است بنا باشد تا کالایی خارجی عرضه شود و خدمات پس از فروش آن هم قابل ارائه است. بنابراین، خدمات هم باید لحاظ می‌شد که البته بدان اشاره شد. همان‌طور که آقای شکوهیان اشاره کردند، از وصف بزرگ بودن هم تفسیرهایی می‌شود. اساساً این کسب‌وکار بلندپرواز است. اساساً پیش‌رونده است و نمی‌تواند در داخل یک مرز متوقف شود. این نکاتی بود که بصورت خلاصه اشاره شد. فرصت را در اختیار سایر دوستان قرار می‌دهم تا از تجربیات آنها استفاده کنیم.

کمرخانی: بسم الله الرحمن الرحيم. سلام عرض می‌کنم خدمت دوستان. به لحاظ حقوقی وقتی بنا است موضوعی بررسی شود، یک نقد درون‌متنی و یک نقد برون‌متنی می‌تواند صورت پذیرد. می‌توان محافظه‌کارانه فقط همین ماده ۸۶ را بررسی کرد و بگوییم که هر چه داریم همین است و به دنبال اصلاح آن نباشیم. بحث دیگر آن است که این ماده یا اساساً قانون نظام صنفی را اصلاح کنیم. این بحث دیگری است. در حال حاضر، صرفاً من نقدهایی درون‌متنی در خصوص ماده ۸۶ را ارائه خواهم کرد. ماده ۸۶ چه خوبی‌ها و چه بدی‌هایی دارد. اولاً بعضی از واژه-

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمشیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

هایی که در این ماده آمده، زاید است و نباید ذکر می‌شد؛ مثلاً اشاره شده است: مجموعه‌ای از کالا و خدمات. این اشاره، زاید است. آیا غیر از کالا و خدمت چیز دیگری برای فروش وجود دارد؟ اساساً این وصف، مفهوم مخالف ندارد. اوصافی که آمده قابل حذف است. اینکه تحت مدیریت متمرکز و نام تجاری واحد باشد هم اوصافی زاید است. فروشگاه زنجیره‌ای باید به هر حال کیفیاتی داشته باشد و بدون آن معنا ندارد. اینکه فروشگاه زنجیره‌ای باید در دو فروشگاه باشد هم ایراد دارد؛ چون این مسئله هم عرفی است. اصلاً بحث اجرایی و عرفی نباید وارد قانون شود. این موضوع می‌توانست به وزارتخانه واگذار شود. تنها اثر این ماده، آزادی کسب‌وکار است. کسب‌وکار می‌گوید که من در دو فروشگاه فعالیت دارم؛ چرا اجازه فعالیت به من نمی‌دهید؟ لذا این وصف در آزادی کسب‌وکار و آزادی تجارت مفهوم پیدا می‌کند. از سوی دیگر اشاره شده است که عضو حداقل یک اتحادیه باشد. روشن است. مشمول قانون نظام صنفی است و باید پروانه کسب اخذ کند و عضو یک اتحادیه باشد. فقط می‌توان اشاره کرد که این فروشگاه‌ها هم مشمول قانون نظام صنفی هستند و باید پروانه کسب بگیرند.

ما در اتحادیه کشوری پیشنهاد دادیم که این ماده بدین نحو انشاء شود: فروشگاه بزرگ چندمنظوره و فروشگاه‌های زنجیره‌ای مشمول این قانون می‌باشند و باید پروانه کسب بگیرند. قبلاً تبصره‌ای بود که می‌گفت ما آیین‌نامه‌ای در این خصوص داریم. در عمل هم داشت. این آیین‌نامه باید برگردد. نحوه نظارت بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای هم می‌تواند در همین آیین‌نامه مورد اشاره قرار گیرد. پیشنهاد دقیق ما این است که حتی فروشگاه‌های بزرگ چندمنظوره هم حذف شود. فروشگاه بزرگ چندمنظوره هم می‌تواند یکی از انواع فروشگاه‌های زنجیره‌ای باشد. من یک فروشگاه زنجیره‌ای دارم که چند شعبه دارد؛ حال یکی از شعب من چندمنظوره است.

اساساً فروشگاه بزرگ و زنجیره‌ای قسیم یکدیگر نیستند. لذا چندمنظوره هم می‌تواند از اقسام زنجیره‌ای باشد. فروشگاه چندمنظوره هم می‌تواند زنجیره‌ای باشد یا نباشد. تنها خوبی ماده ۸۶ این است که اساساً فروشگاه‌های زنجیره‌ای را به رسمیت شناخته است و البته همین مورد هم ریشه در قانون قبلی دارد. همان‌طور که آقای نوری هم اشاره فرمودند. از طرفی، تبصره ۲ ماده ۳ گفته است که امکان دارد یک واحد چند نوع فعالیت انجام دهد، پس باید چند نوع هم پروانه کسب بگیرد.

اوج نوآوری قانون، همین تبصره است که در مکان ثابت، چند واحد فعال باشند. یعنی شما زیربنای کافی برای ۱۰ نوع فعالیت دارید. برای هر کدام از آنها یک پروانه کسب جداگانه می‌گیرید. اوج نوآوری این قانون سنتی این است. همین قدر اشاره قانون به این موضوع فوق‌العاده است. بنابراین، ماده ۸۶ خود می‌تواند بسیار جالب توجه باشد. من

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

همواره اعتقاد داشته‌ام که بهتر است قانون نظام صنفی از نو نوشته شود. چون اساساً نظام صنفی اتحادیه را شهرستانی در نظر گرفته است و اصل را بر این قرار داده است. این خلاف اصل عدم تعارض منافع است. از یک سو، اتحادیه باید نظارت کند و از طرف دیگر حمایت. باید این سازوکار را تغییر دهیم تا نهاد ناظر ما جدا و نهاد حمایتی ما جدا باشد. معتقدم بنای قانون نظام صنفی و اینکه اصل بر اتحادیه شهرستانی باشد، اشتباه است. با توجه به نظریاتی که کاوز مطرح کرده است که بنگاه خلق می‌شود تا هزینه‌های معاملاتی پایین آید، ما الان ۸۰۰۰ اتحادیه شهرستانی داریم؛ اما چند اتحادیه فعال و زنده‌اند؟ در بسیاری از شهرها وزارتخانه دارد به زور انتخابات برگزار می‌کند چون کسی در انتخابات شرکت نمی‌کند و نصاب کافی مشارکت برای تشکیل اتحادیه وجود ندارد. این موضوع از کجا ریشه می‌گیرد؟ چون قانون می‌گوید وقتی پروانه کسب می‌گیری باید عضو یکی از اتحادیه‌ها هم باشی. حق عضویت هم بدهی. که چه بشود؟ چون باید نظارت کنی. چرا باید اینطور باشد؟ اگر بنا است بر بازار نظارت شود، چرا باید واحدهای صنفی هزینه آن را بپردازند؟ مالیات را دارم می‌پردازم. این‌ها نقدهای برون متنی است. قانون نظام صنفی حال حاضر ما یک اقتباس و ماترک غلط از قوانین گذشته است. لذا من اعتقاد دارم که اصل بر اتحادیه کشوری است و فقط باید حمایت کند و نه نظارت. نظارت هم باید به اتاق‌های اصناف شهرستان واگذار شود.

ما در جلسه‌ای که در دبیرخانه هیأت عالی نظارت برگزار شده بود، شرکت کردیم. اشاره می‌کردند که ماده قانون گفته است: کالا و خدمات. ما گفتیم این وصف زاید است. بسیاری از فروشگاه‌های زنجیره‌ای فعلی هم فقط کالا می‌دهند و نه خدمت. این اوصاف زاید باید حذف شود. لذا باز هم باید اشاره کنم که تنها فایده این ماده آن است که گفته فروشگاه‌های زنجیره‌ای هم وجود دارند و به رسمیت شناخته می‌شوند؛ در غیر این صورت، بسیاری از مسائل اجرایی در قانون مورد اشاره قرار گرفته است که جایگاه و شأن آیین‌نامه‌ای دارد.

اما به عنوان نکته پایانی، باید به خدمات، بیش از کالا توجه شود. کتاب داستانی در مورد اقتصاد را مطالعه کنید. می‌گوید وقتی اقتصاد به شکوفایی می‌رسد، دیگر کالا تولید نمی‌کند، بلکه خدمت ارائه می‌کند. تولید کالا به حوزه‌های پیرامونی واگذار می‌شود. اقتصاد ما باید خدمت‌محور شود و از کالامحوری فاصله بگیریم. غیر از کالاهای اساسی و بنیادین. مثلاً الان هژمونی آمریکا در آن است که ۴۰ درصد از صنایع غذایی دنیا را آمریکا تولید می‌کند. عرض را خاتمه می‌دهم با این نکته که حتی می‌توانست ماده ۸۶ هم نباشد؛ با اصلاح در ماده ۲ قانون نظام صنفی.

نیک‌منش: بسم الله الرحمن الرحیم. سلام و عرض ادب دارم خدمت حضار محترم. در تکمیل صحبت‌های دوستان باید اشاره کنم که تبصره ۲ ماده ۳ باید حذف شود؛ چون به جای آن، فروشگاه‌های بزرگ و چندمنظوره آمده‌اند. از

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

سوی دیگر، اگر من در یک مکان بخواهم چند فعالیت را انجام دهم، باید بابت هر کدام از فعالیت‌ها مجوز جداگانه بگیرم. این خود مخل فضای کسب‌وکار است. از طرفی در خصوص وصف «عرضه کالا و خدمات» من این‌گونه تفسیر می‌کنم که شاید قانون‌گذار حکیم، چون ما قانون حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان را داریم که می‌گوید اگر جنسی بخواهد از خارج از کشور وارد شود حتماً باید خدمات آن را هم ضمانت کند. در ماده ۴ آن قانون. لذا شاید به این دلیل گفته که منظور از آن همان بحث خدمات پس از فروش بوده است. اما اینکه گفته شود حتماً باید کالا و خدمات با هم ارائه شود، چندان تفسیر دقیقی نبوده است. در خصوص اینکه صرفاً یکی از اتحادیه‌های صنفی باید پروانه کسب دهد، درست است؛ اما دعوایی وجود داشت با دیگر سازمان‌ها که این فروشگاه‌ها را از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌دانستند. قانون‌گذار آمده تصریح کند که با توجه به جدید بودن این فعالیت، مبدا آن را مجموعه‌ای تحت نظر خود قرار دهد. وزارت صمت خود در همان زمان به جای پروانه کسب، پروانه بهره‌برداری می‌داد. لذا همان را تصریح کرده تا اختلافی رخ ندهد.

کمرخانی: در خصوص ارائه کالا و خدمات باید اشاره کنم که گاهی خدمات پس از فروش مطرح است و گاهی هم خدماتی ارائه می‌شود که اساساً کالایی با آن همراه نیست. عرض می‌کنم خدمتتان که وقتی قانون‌گذار در خصوص حوزه تجارت و اقتصاد صحبت می‌کند، مفاهیم اقتصادی را در نظر می‌گیرد. تبادل ذهنی و عرفی هم واقعاً در اینجا خدمات پس از فروش نیست. اعتقاد من این است که این وصف باید حذف می‌شد. لذا ایجاد مشکل کرده است و اگر اصلاً بیان نمی‌شد، ابهامی بوجود نمی‌آورد.

شکوهیان: از ظاهر بحث دوستان برمی‌آید در اینکه قانون‌گذار الفاظی که استفاده کرده در معانی عرفی آن نبوده است، اختلافی نیست. اما من در خصوص کالا و خدمات در این ماده تفسیر متفاوتی دارم. در زمان ریاست قبلی اتاق اصناف ایران ما در جلساتی که از طرف دبیرخانه هیأت عالی نظارت بر سازمان‌های صنفی کشور شرکت می‌کردیم، بحث جدی ما این بود که شما برای چه چیزی می‌خواهید قاعده بگذارید؟ به قول فرمایش جناب آقای نوری نظر ما این بود که باید برای هست‌ها قاعده گذاشت. چون قاعده‌گذاری همان روابط موجود را تنظیم می‌کند. متأسفانه نگاه، نگاه تنظیم‌گر نبود و بیشتر سعی در محدود کردن بازار و امکان ورود کسب‌وکارها به بازار بود. هیچ‌گاه بنا بر این نبود که ببینیم چه هست و بنا است چگونه تنظیم شود. فقط نگاه این بود که یا حوزه‌ای موسع تفسیر شود و یا مضیق. اما تفسیر من در خصوص کالا و خدمات. همان‌طور که ما فروشگاه‌های داریم که صرفاً کالا ارائه می‌کند، فروشگاه‌های هم خواهیم داشت که صرفاً خدمات را بصورت زنجیره‌ای ارائه می‌کند. اگر غیر از این جمله را

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

بگوییم تبعیض خواهد بود. نکته مهم دیگر آن است که ما برای یک فروشگاه مجوز فعالیت صادر می‌کنیم. مجوز چه فعالیتی؟ عرضه کالا و خدمات. پس، من با گرفتن مجوز، می‌توانم هم کالا و هم خدمت را عرضه کنم. پس این موضوع در حوزه اختیارات واحد صنفی و آن کسب‌وکار است که آیا هر دو را عرضه کند یا فقط کالا یا خدمت. اما آیا این موضوع از زمره تکالیف من هم هست؟ اگر من رسته عامی را انتخاب کردم اما صرفاً به ارائه چند قلم جنس مبادرت کردم، آیا کسی می‌تواند به من بگوید که چرا تمام کالاهای مربوط به رسته خود را نمی‌فروشی؟ آیا کسی می‌تواند به من که مجوز عرضه کالا و خدمت را دارم بگوید که چرا فقط کالا یا خدمت عرضه می‌کنی؟ مجوز، یعنی می‌توانی عرضه کنی. پس من این اجازه را گرفته‌ام. اما از این اجازه در برخی موارد نمی‌خواهم استفاده کنم. نگه داشته‌ام برای توسعه کسب‌وکارم در آینده. اتفاقاً در حوزه فروشگاه‌های مجازی، کد آیسیکی که تعریف شده، عرضه انواع کالا، عرضه انواع خدمات و ... است. آیا الان با توجه به تفسیری که دبیرخانه هیأت عالی نظارت ارائه داده است، ما می‌گوییم که فروشگاه مجازی! چرا فقط کالا عرضه می‌کنی؟ در حالی که ما می‌بینیم در آنجا نوع تفسیر متفاوت بوده و به نحو دیگری نظر داده‌اند. این تفاوت در تفسیرها جای سوال دارد.

طاهر محمدی: ما در جلسه با دکتر رهبری که در خصوص قراردادهای فرانسیز بحث می‌کردیم، حتی مباحثی شد که این قراردادها یک‌طرفه تنظیم می‌شوند و حقوق فرانسیزگیرنده چندان رعایت نمی‌شود. از طرفی، در طرح اصلاح قانون نظام صنفی بر روی فعالیت در چند استان تمرکز شده است. روزی که با آقای دکتر رهبری بحث می‌کردیم، یکی از پیشنهادات ایشان این بود که فی‌البداهه کسی نباید فروشگاه زنجیره‌ای بزند. این اول باید در صنف آزمون و خطای خود را پس بدهد. چند شعبه بزند. در آنجا خود را به اثبات برساند. بعد که به تعداد زیادی رسید و ثبات یافت، زنجیره‌ای شود. در غیراینصورت، فرد به صرف تأسیس دو واحد در زمانی بسیار کوتاه، خود را در قالب زنجیره‌ای معرفی می‌کند. چون زنجیره‌ای باید ساختار متفاوتی نسبت به فروشگاه‌های غیرزنجیره‌ای داشته باشد. برای نگرانی آقای نیک‌منش شاهد مثالی بیاورم. اگر همین ماده ۸۶ با همان شکل ناقص آن به تصویب نمی‌رسید، بیم آن می‌رفت که این فروشگاه‌ها را در قالب شرکت‌های پخش ساماندهی کنند. حتی خود شرکت‌های پخش هم به لحاظ مبانی قانونی صنفی‌اند و باید پروانه کسب بگیرند. حال آنکه می‌بینیم در رویه عملی سازوکاری مستقل پیدا کرده‌اند.

به نکته دیگری هم باید اشاره کنم. نامه‌ای را من ایام گذشته به جناب آقای ممبینی ارسال کردم. ما الان باید از ماده ۴۵ قانون نظام صنفی استفاده و بعضی از اختیارات اتاق ایران را به اتاق شهرستان‌ها واگذار کنیم. بنابراین، ما

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

می‌توانیم از ظرفیت‌های همین قانون استفاده کنیم. تفویض امور به اتاق شهرستان‌ها می‌تواند پارامتر مثبتی برای پیشبرد امور باشد. هم نظارت بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای دقیق‌تر انجام می‌شود و هم نقش اتاق‌های اصناف به عنوان عالی‌ترین تشکل صنفی در آن شهرستان حفظ می‌شود. در خصوص اینکه اصل باید بر روی اتحادیه کشوری قرار گیرد و قانون نیز به همین ترتیب اصلاح شود، من نقد دارم و به اعتقاد من چنین تمرکزی امکان‌پذیر نیست.

نوری: من در همایشی شرکت کردم تحت عنوان فقر دیجیتال. در واقع بحث از بی‌سوادی دیجیتال بود و با توجه به مطالبی که در همایش ارائه شد، عنوان همایش به درستی انتخاب نشده بود. با آمدن تکنولوژی از سوی دیگر، نباید نگران بیکاری باشیم. چون برخی کسب‌وکارها از بین می‌روند و برخی کسب‌وکارهای دیگر شکل می‌گیرند. اما زیرساخت‌های این کار هم باید آماده باشد و تغییر مسیر به یکباره می‌تواند امور را مختل کند. نکته دیگری که در جلسه مطرح شد، بحث تعارض منافع بود. از منظر فلسفه حقوق، اساساً تعارض منافع است که باعث می‌شود قانون تصویب شود. تعارض منافع مفسده ایجاد می‌کند و قانون برای دفع مفسده می‌آید و تنظیم منافع موجود.

در آمریکا هم تحلیلی دقیق در خصوص این موضوع انجام شده است. اساتید دانشگاه کمبریج این پژوهش را انجام داده‌اند. بسیاری از تحلیل‌ها بر اساس هزینه-فایده انجام می‌پذیرد. نکته بعدی آن است که شیوه قانون‌گذاری چیست. آقای کمرخانی می‌گویند قانون باید جامع باشد، مانع باشد و ... اما من قدری با آقای کمرخانی مخالفم. هرچند قانون باید مختصر نگارش شود، اما در عمل برخی موانع و مشکلات موجب شده‌اند تا نیاز به تفصیل بیشتر باشد. در برخی مواقع، توضیحات اضافی می‌تواند مفید باشد. هرچند ما تعاریف بسیار مختصر و جامع و مانعی را در قوانین خود داریم؛ خصوصاً در تعریف غصب. در فرآیند قانون‌گذاری هم باید متخصصین و حقوق‌دانان در کنار هم به تدوین مقررات بپردازند. قوانین ما، مقدمه توجیهی ندارند. یا حتی در بخش تعاریف، نظر بر این است که فرد صنفی تبدیل به شخص صنفی شود و این عبارت مدرن شود. لذا به ناچار باید قدری بیشتر در خصوص برخی مسائل توضیح داد.

حیدری: در خصوص این نکته آقای طاهرمحمدی و اینکه باید فعالین صنفی مدتی فعالیت کنند و سپس وارد حوزه زنجیره‌ای شوند، این نکته قابل ذکر است که آموزش‌هایی که از سوی اتاق اصناف انجام می‌شود، می‌تواند راهنمای واحدهای صنفی باشد. باید در این خصوص به واحد صنفی آموزش داده شود که آیا می‌تواند وارد بازار شود و به فعالیت در سطح زنجیره‌ای بپردازد یا خیر. به نظر می‌رسد که موضوع می‌تواند در سطح آموزش واحدهای صنفی نیز حل شود. نکته دیگر آنکه در قراردادهای فرانشیز که اساس کار فروشگاه‌های زنجیره‌ای را هم شکل می‌-

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

دهند، باید کنترل کیفی وجود داشته باشد. نکته بعدی آن است که به جای حذف بسیاری از کلمات که در جلسه هم بدان اشاره شد، باید از آنها رفع ابهام شود. عبارات مبهم دیگری هم وجود دارند. مثل لفظ متنوع. این متنوع چه تعریفی دارد؟ آیا یک کالا با برندهای مختلف معنی می‌دهد یا کالاها هم باید مختلف باشند؟ منظور از وصف مناسب در جایی که قانون می‌گوید مکان مناسب چیست؟ آیا مناسب در شهرهای بزرگ و کوچک دارای معنی واحدی است؟ آیا نباید این تعاریف با دقت بیشتری تعریف شوند؟ آیا نام تجاری مذکور در ماده، باید حتماً ثبت شود؟ یا بدون ثبت هم می‌تواند مشمول مقررات این ماده باشد.

نیک‌منش: در خصوص مکان مناسب ضوابط خاصی اتحادیه به این موضوع پرداخته است، اما در قانون این تعریف مبهم گذاشته شده است.

کمرخانی: خانم فرمودند نام تجاری آیا باید ثبت شود یا خیر. بحثی داریم تحت عنوان «حقیقت قانونیه». شما وقتی در قانون نام تجاری می‌شنوید یعنی ثبت شده را به رسمیت می‌شناسید. نام تجاری از نظر ما این است. **محمدی مقدم:** بله. ماده ۵۰ قانون ثبت اختراعات نیز به همین موضوع اشاره کرده است.

امیری: البته ما یک سری علائم مشهور داریم که قابل ثبت نیستند.

کمرخانی: آن بحث استثناء است. آن نامی که ثبت نشده تبادر عرفی ندارد. در لایحه جدید قانون تجارت هم موضوع ضرورت به ثبت رسیدن را تصریح کرده است. لذا در اینجا، با تفسیرهایی که از اصول می‌شود، باید ابهامات را از ذهن خارج کنید. نام تجاری یعنی نام ثبت شده. خلاف آن باید اثبات شود. نکته دیگر آنکه ما در بازار اولاً باید متعارف باشیم؛ یعنی عرف بازار را دقیقاً بشناسیم. دوم اینکه باید نگاه قیومیت‌منش را از خود دور کنیم. یعنی فکر نکنیم که بازار را باید کنترل کنیم. اکثر تفاسیری که دوستان می‌کنند یعنی اینکه بازار باید تنظیم شود. تنظیم کردن گاهی اوقات رها کردن است. گاهی اوقات قاعده نگذاشتن بهتر است.

صرامی: بسم الله الرحمن الرحيم. مقدمتاً جا دارد که من هم تشکر کنم و تقدیر از اتاق اصناف شهرستان شیراز که پرچم‌دار این اتفاقات مثبت هستند. با توجه به مسئولیتی که در اتاق اصناف ایران دارم، اتاق اصنافی را در کشور نداریم که چنین جلساتی را برگزار نماید. شخص آقای طاهر محمدی هم که به عنوان دبیر هیأت ریسه اتاق فعالیت می‌کنند و ان شاء الله خروجی این رویدادها منتج به اصلاح قوانین شود. پیرو تأکیدات رییس محترم اتاق اصناف ایران در جلسه حضور یافتیم و بسیار خرسندم از اینکه در جمع دوستان هستم. در بحث مصداقی این ماده اگر بخواهم نظر خود را ارائه کنم، اینکه ایراداتی را بزرگواران اشاره فرمودند و من هم تا حدودی قبول دارم. به عنوان

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

مثال، در بحث کالا و خدمات. نظر شخصی من این است که به دلیل گستره خدمات، این حوزه باز گذاشته شده است و در آینده اصناف و تشکل‌های صنفی دچار چالش خواهند شد. چون هر نوع خدماتی را می‌توان در آینده جزو همین فعالیت‌ها قرار داد و قطعاً اتحادیه‌های ما در شهرستان، با چالش بزرگی مواجه می‌شوند که در هر حوزه‌ای یک عده می‌توانند اتحادیه‌ای کشوری از نوع خدمات ایجاد کنند. این موضوع آینده نظام صنفی را با مشکل مواجه می‌کند.

نقدی هم در این خصوص دارم. باید به قانون احترام گذاشت اما ایرادات قانون مشهود است و باید این ایرادات برطرف شود. در بحث اتحادیه‌های کشوری تجمع قدرت و ثروت اتفاق می‌افتد و همین موضوع می‌تواند جامعه صنفی را با مشکل مواجه کند. این نفوذ می‌تواند باعث شود که اعمال نفوذ صورت گیرد و بسیاری از قوانین توسط این گروه‌ها صادره شوند. قانون‌گذار به اعتقاد من به خوبی سلسله مراتب اتحادیه‌های شهرستانی و کشوری را مورد اشاره قرار داده است. آقای طاهرمحمدی که در این جلسه حضور دارند در جلسات هیأت ریسه و با همکاری دیگر اعضا در حال پیگیری موضوعات در قالب کمیسیون‌های تخصصی از هر صنفی هستند. از دغدغه‌های شخص آقای طاهرمحمدی هم هست که این کمیسیون‌ها حتماً تشکیل شود با حضور اعضای صنوف به کار خود ادامه دهد. نمایندگان شهرستان‌ها باید حضور داشته باشند؛ چون هر شهرستان و هر موقعیت جغرافیایی مهندسی خاص خود را دارد. اتحادیه‌های کشوری معمولاً با تمرکز روی پایتخت و شرایط صنوف مستقر در آن تشکیل می‌شوند، در حالی که شرایط خاص شهرستان‌ها نادیده گرفته می‌شود. این موارد، جزو ایراداتی بود که به ذهن می‌رسید.

شکوهیان: در نکاتی که اشاره شد، جا دارد یک بار دیگر به بحث آموزش اشاره کنم. ما دستورالعملی داریم تحت عنوان دستورالعمل چگونگی برگزاری دوره‌های آموزشی احکام تجارت و کسب‌وکار، موضوع ماده ۱۴ آیین نامه ماده ۱۲ قانون نظام صنفی. به سهم خودم انتقادات بسیار زیادی به این آیین نامه دارم. با توجه به اینکه در اتاق هم مسئولیت آموزش به بنده واگذار شده است. به طور خاص، یک سری دوره‌ها در دستورالعمل تعریف شده است و گفته شده است که برای تمامی واحدهای صنفی همین دوره‌ها باید آموزش داده شود. دوره تجارت الکترونیک، فقه بازار، قانون نظام صنفی، قوانین نیروی انتظامی، کار و تأمین اجتماعی و ... این به صلاح نیست که ما یک سری دوره‌ها را بصورت عمومی بگذاریم. ممکن است به عنوان مثال، یک واحد صنفی اساساً به تجارت الکترونیک نیاز نداشته باشد. دوره‌های بسیار خوبی وجود دارد که ما هم برای هر یک از صنوف به طور خاص مدنظر داریم که متأسفانه با توجه به فضای دستورالعمل فعلی، امکان آموزش آن به عنوان پیش‌نیاز صدور پروانه کسب وجود ندارد.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

موافقم که اگر این دستورالعمل اصلاح می‌شود، اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای بجای قانون نظام صنفی، می‌توانست دوره‌آشنایی با قراردادهای فرانسیز را بگذارد. محتوای این ۲۴ ساعت آموزش را به اعتقاد من اتحادیه باید تعریف کند و خودش این محتوا را پیشنهاد دهد.

کمرخانی: اینکه فرمودند کمیسیون تخصصی صنفی در اتاق اصناف ایران به جای اتحادیه کشوری به فعالیت خود ادامه دهد؛ اعتقاد من این است که این کار امکان پذیر نیست. کمیسیون تخصصی اتاق اصناف ایران شخصیت حقوقی مجزا ندارد و در هیچ جا هم حق امضا ندارد. نظام صنفی یک ابزار است و تا زمانی خوب است که کارآمد باشد؛ لذا باید در مواردی که کارایی ندارد، اصلاح شود. یکی از پیشنهادات ما همین اولویت دادن به اتحادیه‌های کشوری است.

امیری: من هم در پایان در خصوص یکی از نکاتی که آقای کمرخانی فرمودند مطلبی را اشاره کنم. ایشان فرمودند که نمی‌شود اتحادیه هم نظارت کند و هم حمایت کند. چرا؟ به عنوان مثال، پدر خانواده خیلی بهتر از بقیه می‌تواند از فرزندان خود حمایت کند و آنها را تحت نظارت خود هم داشته باشد.

شکوهیان: با توجه به اینکه این موضوع خود نیاز به بحث مستقلی دارد، اجازه بفرمایید تا در جلسه‌ای تخصصی به جایگاه و مبانی تشکیل اتحادیه و کارکردهای آن بپردازیم. این حوزه بسیار چالش‌برانگیز است و حتماً با حضور دوستان جلسه مستقلی به آن اختصاص خواهد یافت.

وارد بحث ضوابط خاص داخلی شویم. این ضوابط در گذشته به پیشنهاد اتاق اصناف ایران به تصویب رسیده است. مواد این ضوابط خاص را هم نقد و تحلیل می‌کنیم. ماده ۱ این ضوابط به موضوع خاصی اشاره ندارد. در ماده ۲ این ضوابط، عناوین رسته‌های صنفی مورد اشاره قرار گرفته‌اند: کالا و خدمات همگن و انواع کالا و خدمات.

نیک منش: به اعتقاد من این ماده تکرار مکررات است. چه تفاوتی بین بند ۱ و ۳ آن به عنوان مثال وجود دارد؟

پورسعیدی: به نظر من هم می‌شد این ۴ بند در ۲ بند ذکر شود و دایره شمول آن صریح‌تر اشاره شود. مرز بین این بندها چندان مشخص نیست.

کمرخانی: همان‌طور که از صدر این مقررات برمی‌آید، این موارد ضوابط خاص داخلی اتحادیه است. لذا از این حیث ایراد دارد و این طرز ضوابط‌نویسی محل ایراد است؛ زیرا برای هر رسته به طور خاص مقررات و ضوابطی مورد اشاره قرار نگرفته است. این ایراد اول است.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

شکوهیان: فقط در خصوص رسته‌های تعیین شده نکته‌ای را اشاره کنم. اینکه اشاره شده است همگن و سپس آمده انواع کالا و خدمات، یعنی ممکن است دسته اخیر دیگر همگن نباشند. البته در خصوص اینکه ذکر این موارد تکرار مکررات است من هم نظرم. زیرا ذیل هر یک از این موارد می‌تواند چندین و چند فعالیت جای گیرد که هر کدام احکام متفاوتی دارند.

صرامی: با این اوصاف، اتحادیه کشوری فروشگاه‌های زنجیره‌ای خود دارد به نوعی اتاق ایران تبدیل می‌شود و همه رسته‌ها را در دل خود جای می‌دهد.

شکوهیان: البته یک ایراد را هم در بررسی ماده ۸۶ ذکر کردیم. اینکه جای صرف کالا و صرف خدمت در اینجا خالی است و اشاره‌ای به آن نشده است. جای انواع کالا و انواع خدمت خالی است. همان تفسیر از قانون در اینجا هم سایه افکنده است. به اعتقاد من مراکز خدمات پس از فروش خودرو که فعالیت دارند در خصوص آن بخش از خدمات خود که خارج از محدوده ضمانت ارائه می‌دهند و بابت آن پول می‌گیرند، مشمول خدمات زنجیره‌ای می‌شود و باید مجوز گیرند.

نوری: آنچه که مصوب شده و دبیرخانه هیأت عالی نظارت هم آن را تأیید کرده، شاید اقتضاء داشت که همگن در اینجا تعریف می‌شد.

کمرخانی: اساساً عبارت همگن در قانون برای توصیف اتحادیه آمده است و در اینجا کاربردی ندارد.

شکوهیان: آقای کمرخانی در مبحث قبلی نکته‌ای را بیان کردند که اتفاقاً در اینجا خیلی به کار می‌آید. اساساً نظام کدهای آیسیک ما از هم پاشیده است. آنچه ما به عنوان کد آیسیک داریم، با آنچه که تابع استانداردهای جهانی بوده و به عنوان الگو پیشنهاد شده، تفاوت دارد. ما هم باید از همین الگوی جهانی و بین‌المللی استفاده کنیم و البته با نیازهای داخلی آن را منطبق نماییم.

کمرخانی: درست می‌فرمایید. ما در نظام صنفی و حتی در گمرک هم آیسیک داریم. اما در همان بندها هم اشاره شده است که می‌توان آن را بومی‌سازی هم کرد. بومی‌سازی خوب است، به شرط آنکه در حدود متعارف باشد.

شکوهیان: بله. اما آنچه که می‌تواند بومی‌سازی شود، کدهای ۵ و ۶ رقمی است. یعنی ما کلیات را ثابت نگه داریم اما با توجه به اقتضائات سیاست‌گذاری و آماری خود، کدهای ۵ و ۶ رقمی را با توجه به نیازهای خود خرد و کوچک کنیم.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

کمرخانی: درست است. باید به عنوان مثال، کد ۴ رقمی را تحت «تانوایی» اختصاص دهند؛ اما وقتی مثلاً در منطقه خاصی نان خاصی پخت می‌شود، کد ۵ یا ۶ رقمی به آن نان اختصاص پیدا کند.

شکوهیان: تبصره ۱ این ماده موضوع خاصی ندارد و بحث از نحوه تغییر این کدها است. تبصره ۲ به موضوع مهمی اشاره می‌کند که واحدهای صنفی موضوع این ماده، حداقل باید در ۲ شهرستان شعبه داشته باشند. یعنی برخلاف قانون تنظیم شده است و عبارت شهرستان در آن زاید است.

امیری: حتی به اعتقاد من خود ماده ۸۶ در بحث اشاره به زنجیره‌ای ضرورتی به ذکر حداقل دو شعبه نداشت. در خود مفهوم زنجیره، بیش از یک مستتر بود.

کمرخانی: این ماده بنا به مصلحت‌سنجی از سوی دبیرخانه بدین نحو تنظیم شد. وگرنه به لحاظ قانونی وجاهتی ندارد.

طاهر محمدی: البته باید به این نکته توجه داشت که واحدهای صنفی شرکای اجتماعی این نظام‌اند. باید بستری فراهم کنیم که تغییر روش‌ها و فرآیند فروش، باعث نابودی واحدهای صنفی غیرزنجیره‌ای نشود. من با استفاده از تکنولوژی و گسترش فناوری موافقم، اما این دلیل نمی‌شود که شرکای اجتماعی خود را نادیده بگیریم. اشکال نه به فروشگاه‌های زنجیره‌ای برمی‌گردد و نه به واحدهای صنفی غیرزنجیره‌ای. اشکال به ما متولیان برمی‌گردد که نتوانستیم از منافع این کسب‌وکارها در کنار هم به خوبی استفاده کنیم.

شکوهیان: در خصوص ایرادات وارد بر مقررہ قبل، تقریباً اتفاق نظر وجود داشت. اما به ماده ۳ توجه کنیم. این ماده فروشگاه‌های بزرگ نوع اول، دوم، سوم و چهارم را ذکر می‌کند. وصف بزرگ بودن را در اینجا به نوعی تعریف کرده است و آن را در مساحت دیده است.

کمرخانی: چرا قانونگذار وصف بزرگ را آورده است؟ باید ذهنیت را بخوانیم. قانون در حوزه تجارت یا نظام صنفی عرف‌محور است. یعنی شما باید بازار را ببینید و این عرف‌ها را ثبت کنید. مشخصاً نگارندگان این مقررات با عرف‌های بازار آشنا نبوده‌اند و توصیف درستی از بازار نداشته است. قبل از مقررہ‌گذاری باید موضوع‌شناسی شود. وزارت صمت در اینجا به درستی موضوع‌شناسی نکرده است. بزرگ بودن، ذات فروشگاه زنجیره‌ای نیست. مقررہ‌گذاران چند فروشگاه بدین نحو دیدند و تصورشان بر این بود که همه فروشگاه‌ها چنین وضعیتی دارند. موضوع‌شناسی نشد و احکام هم به درستی صادر نشد.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

نوری: در تکمیل فرمایشات آقای کمرخانی باید اشاره کنم که برخی فروشگاه‌های بزرگ وجود داشت و بسیار شناخته شده بودند. نگاه قانون‌گذار هم تنظیم و ساماندهی همین فروشگاه‌ها بود. در حالی که بزرگی و ارزش فعالیت به مساحت نیست؛ چه بسا فروشگاه‌هایی که به لحاظ فیزیکی کوچک‌اند، اما نوع فعالیت آنها بسیار بهتر از فروشگاه‌های بزرگ است. این موارد باید در اصلاحات منظور شود.

طاهر محمدی: با وجود همین قانون فعلی هم به اعتقاد من باید صرفاً حداقلی تعیین می‌شد. یعنی حداقل باید یک مقدار مشخصی مساحت داشته باشد و به اقسام آن کاری نداریم. ظرفیت شغلی و بازاری را هر کسی عقل معاش دارد و تشخیص می‌دهد که چه فضایی برای فعالیت او مناسب است.

امیری: این نکته را هم می‌توان اضافه کرد که درست است گفته شده بزرگ و بزرگ را در معنای فیزیکی آن گرفته‌اند. اما ممکن است منظور از بزرگ، مبنای اقتصادی و بازاری آن باشد. لذا می‌توان تفسیر متفاوتی از وصف بزرگ بودن ارائه کرد.

طاهر محمدی: اما نگاه مقررگذار صرفاً مساحت و وسعت فیزیکی بوده است و این از ضوابط خاص داخلی به وضوح قابل برداشت است.

شکوهیان: در ادامه، به تبصره ۱ این ماده توجه کنیم. اینکه واحدهای تولیدی برای عرضه محصولات تولیدی خود از مترآژ مستثنی شده‌اند. عنایت بفرمایید که قانون‌گذار با توجه به بحث‌های ارائه شده، بزرگ بودن را در مساحت دیده است. اگر بزرگ نباشد، طبق قانون نمی‌تواند زنجیره‌ای باشد. اگر ما معافیت را در مساحت واحد تولیدی در نظر بگیریم، یعنی عملاً داریم می‌گوییم که اگر شما بزرگ هم نباشی، باز هم ما شما را زنجیره‌ای تلقی می‌کنیم. لذا این ضوابط در درون خود هم تعارض دارند. از سوی دیگر، شخصاً با این نوع معافیت و مزیت دادن به واحد تولیدی مخالفم. یعنی ما نباید در ضابطه‌ها به آنها معافیت دهیم و آنها را از برخی ضوابط معاف کنیم. ما باید به آنها تسهیلات دهیم و به آنها کمک کنیم؛ به طرق مختلف.

کمرخانی: آقای شکوهیان. البته حرف شما درست است. اما مسئله این است که ما مشکل تولید داریم. به نظر من این نوع تسهیلات دادن خوب است. ولی یک ایراد دارد. آیا کاملاً از این شرط مستثنی است؛ یا به نسبت مقیاس تولید مستثنی است. من دارم تعداد محدودی از کالا را تولید می‌کنم. اما آن را در مساحت بسیار زیادی می‌فروشم. این‌ها باید به نسبت مستثنی باشند. باید گفت شما به نسبت واحد تولیدی و مکان آن، مستثنی هستید. معافیت دادن کلی آن ایراد داشت.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

شکوهیان: مخالفت من بدین خاطر است که این مقرر با دیگر بندهای همین ضوابط خاص در تعارض است. فروشگاه زنجیره‌ای باید بزرگ باشد، بزرگ بودن یعنی میزان مساحت مقرر را داشته باشد و بعد آمده بیان کرده که واحد تولیدی نیازی به این مساحت ندارند.

کمرخانی: این درست است. اما تا اصلی نباشد، استثنائی هم نیست. اما اگر منظور آنها بزرگ از نظر فیزیکی باشد، بله، در تعارض است. باید ببینیم بزرگ از منظر آنها چه بوده است. اگر منظور آنها در بزرگ بودن فیزیکی است، بله این تعارض وجود خواهد داشت.

نوری: ما بزرگ را تعریف می‌کنیم و ممکن است واحدی تولیدی بزرگ تلقی شود. لذا اگر مقیاس فعالیت این واحد می‌توانست به حدی بزرگ شود، آن وقت می‌شد آن را تحت عنوان بزرگ تلقی کرد.

شکوهیان: در تبصره (۲) هم حکمی آمده است که بنا بوده کارکرد حمایتی داشته باشد. این تبصره بیان داشته که در شهرهای کمتر از ۱۰۰ هزار نفر، اولویت برای ایجاد و توسعه فروشگاه زنجیره‌ای با انعقاد قراردادهای نمایندگی با واحدهای صنفی موجود دارای پروانه کسب خواهد بود.

قبل از ورود به ماهیت، اول به لحاظ شکلی بررسی شود. ما داریم از ضوابط خاص داخلی بحث می‌کنیم. طبق ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۲، فقط می‌شد موارد مشخصی در اینجا ذکر شود. رسته، مساحت، ابزار و وسایل کار و تجهیزات ایمنی و انتظامی و بهداشتی. آنچه در این تبصره مورد اشاره قرار گرفته است، مشمول هیچ کدام از این موارد نمی‌شود. لذا جای آن اصلاً در اینجا نیست.

نوری: نکته مهمی هم وجود دارد. قانون تقسیمات کشوری شهر را تعریف کرده است. در اینجا ذهن‌ها می‌رود روی اینکه آیا منظور، شهر بوده یا شهرستان؟

کمرخانی: یک تالی فاسد همین تبصره دارد. عملاً ما به شهرهای کمتر از ۱۰۰ هزار نفر اجازه نمی‌دهیم که خودشان زنجیره ایجاد کنند. حال ممکن است خود فروشگاه‌های غیرزنجیره‌ای در محل بخواهند زنجیره ایجاد کنند. با توجه به اینکه در متن همین مقرر، از ایجاد صحبت کرده است و نه توسعه. لذا این بحث جدی خواهد بود.

شکوهیان: البته به اعتقاد من این تبصره، خللی در ایجاد فروشگاه‌های زنجیره‌ای از سوی واحدهای واقع در همان محل ایجاد نمی‌کند و صرفاً در مقام اعمال محدودیت‌هایی بر فروشگاه‌های زنجیره‌ای است.

کمرخانی: توسعه را من قبول دارم که اشکالی پیدا نمی‌کند، اما با آمدن لفظ ایجاد، برای شروع فعالیت در آن محل محدودیت‌هایی شکل خواهد گرفت.

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

طاهر محمدی: وقتی کسی از این روش استقبال نکرد، مجدداً همان زنجیره ایجاد می‌شود. اولویت را اشاره کرده است؛ الزام که نکرده است. در آنجا فراخوانی می‌دهد و کسی نمی‌آید. بنابراین، عملاً این تبصره سودی برای اصناف نخواهد داشت.

شکوهیان: ما در جلسه‌ای که در خدمت دکتر رهبری بودیم، یکی از نکاتی که ایشان به درستی اشاره کردند، این بود که اعطای فرانشیز خود مبلغ بسیار زیادی را برای فرانشیزگیرنده به همراه دارد. اصلاً واحد صنفی فعال در شهرستان کوچک توان مالی برای استفاده از این زنجیره را ندارد. مگر آنکه فروشگاه‌های زنجیره‌ای موجود، با اعطای تسهیلاتی استفاده از نام تجاری خود را به آنان واگذار کنند. از سوی دیگر، این تبصره با مدیریت واحد و متمرکز هم تعارض می‌یابد. فروشگاه‌های زنجیره‌ای برای اینکه بتوانند مدیریت خود را به صورت متمرکز اعمال کنند، نیاز به رعایت استانداردهایی دارند. به عنوان مثال، می‌گویند ما به مترائ مشخصی برای اعطای فرانشیز نیاز داریم. تأمین پرسنل و نیروی کار و رعایت نحوه چیدمان و مواردی از این دست از جمله مواردی است که امکان رعایت آن از سوی واحد صنفی مستقر در آن محل امکان‌پذیر نیست یا بسیار دشوار است.

کمرخانی: این تبصره ۲ ابعاد رقابتی هم دارد. برای استفاده از بازار آن شهرستان‌ها اشاره شده است که حداقل باید یک فراخوان داده شود. در انحصار یک بخش قرار داده آن بازار را که همان واحدهای صنفی سنتی هستند. یعنی به نوعی آزادی کسب‌وکار و تجارت یا همان آزادی تأسیس تجاری محدود می‌شود. چرا مقررگذار این کار را کرده است؟ با توجه به فشارهایی که بر او وارد بوده است، آمده این اقدام ضد رقابتی را انجام داده است. چرا می‌گوییم ضد رقابتی؟ اگر شما اجازه دهید فروشگاه‌های زنجیره‌ای در تکنولوژی، رقابت بهتر و مدیریت بهتر، بتوانند فرهنگ کسب‌وکار را به شهرهای زیر ۱۰۰ هزار نفر گسترش دهند، از حیث مسئولیت اجتماعی نیز این امر منشأ اثرات مثبتی خواهد بود. فقط در ۱۲ استان کسب‌وکار زنجیره‌ای با بیش از ۱۰۰ شعبه داریم. اکثر استان‌های ما زیر ۱۰۰ شعبه دارند. ما باعث شدیم که شهرستان‌های ما از این مدیریت، از این توانایی نتوانند استفاده کنند. شاید واحد سنتی می‌توانست انتظار داشته باشد که هر هفته بهترین کالاها با بهترین کیفیت به دست او برسد، اما شما این مانع را گذاشته‌اید، مصرف‌کننده را هم دارید تحت فشار قرار می‌دهید.

شکوهیان: چون بحث حقوق رقابت شد، خوب است من به این نکته هم اشاره کنم. نقدی وارد است به اساس فعالیت وزارتخانه در حوزه فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای. اگر بخواهیم بگوییم که ضوابط موجود دارد بر جغرافیای بازار تأثیر می‌گذارد یا بخشی از کسب‌وکار را از فعالیت در برخی حوزه‌ها منع می‌کند، اول باید بررسی کنیم که آیا

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاههای زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

خود آن کسب‌وکار دارد رقابتی کار می‌کند یا خیر؟ به اعتقاد من، استفاده از عبارت «همواره تخفیف» در حال حاضر خلاف قانون است. چون آیین نامه اجرایی ماده ۷۰ و تبصره ماده ۸۴ اتفاقاً برعکس قواعد حقوق رقابت، کارایی را ملاک قرار نداده و در هر صورت، امکان ارزان‌فروشی تا حدی مشخص را سلب کرده است. حتی اگر یک واحد صنفی به روش بهتر و کاراتری به یک محصول دست پیدا کند، بازهم مجبور است تا آن را به قیمت متعارف بازار بفروشد. ما در زمانی که در دبیرخانه هیأت مشغول به کار بودیم، پیشنهاد دادیم که این زنجیر از دست و پای واحدهای سنتی هم باز شود. ما نمی‌گوییم که فروشگاههای زنجیره‌ای نباید تخفیف دهند، نظر ما این است که اولاً این تخفیف‌ها واقعی باشد و ثانیاً امکان ارائه تخفیف از سوی واحدهای صنفی غیرزنجیره‌ای هم فراهم شود. تا زمانی که این آیین نامه مغایر با مبانی حقوق رقابتی حاکم است، فعالیت فروشگاههای زنجیره‌ای با شیوه فعلی، با نقدهایی جدی روبرو است. چون با نقص یک سری قوانین و مقررات، ما وزنه‌ای را به دست و پای واحدهای سنتی بسته‌ایم، حالا انتظار داریم که با فروشگاههای زنجیره‌ای هم رقابت کنند؛ در حالی که آنها از این قید و بند آزادند. البته خانم سرانجام از اعضای کمیته هم بررسی میدانی از محل سکونت خود انجام داده‌اند و در پیش‌جلسه ما اشاره کردند که می‌تواند راهگشا باشد.

سرانجام: پیش از شروع جلسه، در جلسه داخلی کمیته، با بررسی میدانی از شهر محل سکونت خود اشاره کردم که بعضاً فروشگاههای غیرزنجیره‌ای بهتر از فروشگاههای زنجیره‌ای و ارزان‌تر می‌فروشند یا کثرت فروشگاههای زنجیره‌ای باعث شده است که منافع و هزینه‌های آنها با هم هم‌خوانی نداشته باشد.

کمرخانی: آقای شکوهیان. من نکته‌ای را هم راجع به صحبت‌های شما اشاره بکنم. آیا بد است که بخشی از واحدهای صنفی (فروشگاههای زنجیره‌ای) آزاد شدند و می‌توانند قیمت‌گذاری کنند و تخفیف دهند؟

شکوهیان: از چه چیزی آزاد شدند؟ از قید و بندهایی که به واحدهای سنتی تحمیل شده است، آزاد شدند. آقای کمرخانی، تا زمانی که آیین نامه پا بر جا است، امکان ارائه تخفیف دائمی وجود ندارد.

کمرخانی: شما بگذارید این‌ها که آزادند آزاد باشند، حال باید تلاش کنیم تا واحدهای سنتی هم آزاد شوند.

شکوهیان: ما در حال تلاش برای اصلاح ضوابط هستیم، اما تا وقتی آنها آزاد نشوند، فروشگاههای زنجیره‌ای هم نباید آزاد باشند.

کمرخانی: نکته دوم اینکه مسئله‌ای را که شما می‌فرمایید، به نحو دیگری مطرح است. اصولاً واحدهای صنفی سنتی می‌خواهند گرانتر بفروشند. می‌خواهند مشمول قیمت‌گذاری نشوند. به ندرت پیدا می‌شوند که قصد ارزان

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شیراز

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاه‌های زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

فروشی داشته باشند. وجود فروشگاه‌های زنجیره‌ای باعث می‌شود که فروشگاه‌های دیگر هم قیمت خود را کاهش دهند. ما باید به فکر مصرف‌کننده باشیم. باید به فکر تخصیص بهینه منابع باشیم. کسی که نمی‌تواند بصورت بهینه از منابع استفاده کند، باید از دور خارج شود.

نیک‌منش: در سیستم بازرسی اتاق اصناف شهرستان، آمدم مجموعه تحقیقاتی را انجام دادیم. همان فرموده آقای شکوهیان که این فروشگاه‌ها همواره در حال ارائه تخفیف هستند و به نوعی بعضاً ما گزارشاتی داشتیم که دارند مصرف‌کننده را فریب می‌دهند و ما در حال بررسی آن هستیم. در گزارشات آمده است که این فروشگاه‌ها با تولیدکنندگان مذاکره می‌کنند که به عنوان مثال، دستمال کاغذی ۲۰۰ برگ را ۱۹۰ برگ کن. من خریدار فقط به قیمت نگاه می‌کنم و نمی‌بینم که روی آن دستمال چندبرگ قید شده است. این امر اگر در بررسی‌های ما به اثبات رسد، تبلیغ خلاف واقع است. ما با دستور هیأت ریسه اتاق ایران، بازرسی دقیقی از فروشگاه‌های زنجیره‌ای انجام خواهیم داد. راجع به این قضایا که تخلفاتی عمومی به ما گزارش شده است. یا کنسرو ماهی را فروشگاه‌های غیرزنجیره‌ای به عنوان مثال ۱۲۰۰۰ تومان می‌فروشند، اما این فروشگاه‌ها با قیمت کمتری عرضه می‌کنند. گزارشات واصله به ما در خصوص برخی از فروشگاه‌ها، این بوده که گوشت ماهی مورد استفاده در کنسروهای ارزان قیمت متفاوت است یا وزن آن کمتر از کنسروهای دیگر فروشگاه‌ها است. لذا چون در حجم انبوه کالا را خریداری می‌کنند، یک خط تولیدی به آن اختصاص داده می‌شود. همه مصرف‌کنندگان به این موضوع دقت نمی‌کنند و بعضاً فریب قیمت را می‌خورند.

کمرخانی: مطمئناً اگر این موضوع درست باشد، باید با آن تولیدکننده برخورد شود. اما چرا باید با فروشنده برخورد کرد؟

نیک‌منش: هم تولیدکننده و هم عرضه‌کننده در اینجا مسئول هستند. آنها سفارش‌دهنده هستند و آنها هستند که تولیدکننده را مجاب می‌کنند. این‌ها مواردی است که با ما گزارش شده و نیاز به بررسی دارد و حتماً با بررسی میدانی در شهرستان‌ها، به این گزارشات رسیدگی و در صورت بروز تخلفات با واحدهای متخلف برخورد خواهد شد. **شکوهیان:** به متن ضوابط خاص داخلی و ادامه جلسه بازگردیم. در کنار صحبت‌های دوستان و به طور کلی عرض کنم. ما همواره راهکار و ساماندهی بازار را در ایجاد مانع می‌بینیم. همان‌طور که در اینجا هم این تبصره به وجود مانع برای ایجاد فروشگاه‌های زنجیره‌ای در شهرهای کمتر از ۱۰۰ هزار نفر جمعیت اشاره کرده است. ما باید به تسهیلات و تشویق هم توجه کنیم و از نظام انگیزشی استفاده کنیم. به جای اینکه بگوییم اولویت شما با واحدهای

مرکز آموزش و مطالعات حقوقی و اقتصادی اتاق اصناف شهرستان شمیرانات

نشست «کمیته حقوق مالکیت فکری»

با موضوع: «تحلیل حقوقی و اقتصادی مقررات ناظر بر فعالیت فروشگاههای زنجیره‌ای»

مورخ: ۱۳۹۸/۰۷/۱۱

صنعتی مستقر در محل باشد که این موضوع بی معنی است. واحدهایی آمده‌اند و ظاهراً به نحو کارآمدتری مبادرت به عرضه کالا می‌کنند. اما به قول آقای طاهرمحمدی، همین واحدهای صنعتی که در حال فروپاشی و تخریب هستند، شرکای اجتماعی این انقلاب و نظام هستند. دولت باید از این فروشگاهها حمایت کند. دولت باید بگوید اگر فروشگاه زنجیره‌ای خودش خواست و آمد چنین کاری انجام داد، یا در بحث مالیاتی تسهیلاتی به آن اعطا می‌شود یا در موارد دیگر به آن کمک می‌کنیم. ما در ضوابط خود دائماً در حال ارباب هستیم. فقط داریم مانع وضع می‌کنیم. اقتصاد ما میلیاردها تومان در اثر آسیبی که به فروشگاههای سنتی وارد می‌شود ضرر می‌کند. این را می‌تواند در قالب سیاست‌های تشویقی ساماندهی کند تا هم فروشگاههای زنجیره‌ای به فعالیت خود ادامه دهند و اقتصاد نفع ناشی از این کارایی را بدست آورد و هم از نابودی واحدهای سنتی جلوگیری کند.

امیری: به هر حال، بازار اشباع می‌شود. به حدی می‌رسد که فروشگاههای ناتوان حذف می‌شوند و نمی‌توان به لحاظ تعداد، فروشگاههای زنجیره‌ای را آزاد گذاشت. لذا می‌توان مجدداً سقف صنعتی را احیا کرد. به عنوان مثال بگویند در شهرهای بالای ۱۰۰ هزار نفر این تعداد فروشگاه زنجیره‌ای امکان فعالیت دارند و در شهرهای زیر ۱۰۰ هزار نفر هم تعداد مشخصی.

طاهرمحمدی: من تشکر می‌کنم از همه دوستان جهت شرکت در جلسه. امیدواریم که این نشست و نشست‌های این چنینی بتواند گام مؤثری را در ساماندهی بازار این حوزه بردارد. جهت شفافیت هر چه بیشتر و استفاده همکاران ما در حوزه اصناف و فرهیختگان دانشگاهی از محتوای این جلسه و ارائه نقدهای خود به این اتاق، مشروح مذاکرات به کیفیت سابق در سایت مرکز آموزش اتاق اطلاع‌رسانی خواهد شد. با توجه به اتمام زمان جلسه، ختم جلسه را اعلام می‌نمایم. با ذکر صلوات بر محمد^(ص) و آل محمد^(ص).